

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Versijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HERVORMINGEN OP GERECHTELIJK GEBIED

Het streven naar een grondige hervorming van de openbare instellingen, dat zich in de laatste jaren heeft ontwikkeld, schijnt heden onweerstaanbaar te worden.

Op verscheidene gebieden heeft het hedenjaagsche leven diepe veranderingen ondergaan. Opdat zich de moderne maatschappij niet in 't nauw zou gevoelen binnen het raam van de bestaande openbare instellingen, moeten deze aangepast worden aan de nieuwe toestanden.

De vertegenwoordigers van de openbare machten zijn b. v. genoopt in steeds uitgebreider domeinen op te treden voor een aanzienlijk aantal zaken. De wetgevende macht en de uitvoerende macht zijn overrompeld door de talrijke vraagstukken, die zich vooral op sociaal en op economisch gebied stellen. Niet alleen vergt men van haar het treffen van vele maatregelen: daarenboven wordt geëischt dat zij deze oplossingen zonder uitstel zouden verwezenlijken.

Op het einde van het jaar 1936 hebben zich enkele personen van verschillende opinies vereenigd, met het doel het aanpassen van de openbare instellingen van België bij de noodwendigheden van de moderne tijden, systematisch te bestudeeren en concrete voorstellen uit te brengen om de rendeeing ervan te verbeteren. Onder voorzitterschap van den heer René Marcq, stafhouder van de Orde van Advocaten bij het Hof van Verbreking, werd een vereeniging zonder winstgevend doel opgericht, onder de bena-

ming *Studiecentrum tot Hervorming van den Staat*.

Nadat een algemeen plan opgemaakt werd, kwamen verschillende commissies tot stand, elk belast met het onderzoek van een bijzonder deel van de staatshervorming. Vooraanstaande persoonlijkheden zegden hun medewerking toe aan deze commissies, die elk samengesteld zijn uit een uitgelezen schaar specialisten.

Gedurende het verlopen academische jaar hebben zij, in wekelijksche vergaderingen, de verschillende vragen, die in hun bestek vielen, grondig bestudeerd. Aan hun conclusies hebben zij, wanneer het mogelijk was, den vorm van voorontwerpen van wet met memorie van toelichting gegeven, teneinde nauwkeurig en concreet werk te verrichten. Deze besluiten zijn deze week gepubliceerd geworden in een lijvig boekdeel. (1).

Wij zullen een beknopt overzicht geven over de werkzaamheden van de verschillende commissiën, om dan meer in 't bijzonder deze te bespreken, die de rechtswetenschap aanbelangen. Een eerste commissie hield zich bezig met de studie van de uitvoerende macht. De tweede heeft een reeks belangrijke voorstellen uitgebracht, bestemd om de werking van de wetgevende macht te verbeteren. Een voorontwerp van wet tot instelling van Raden van bijstand, bijvoorbeeld, heeft voor doel technische medewerking aan het parlement te bezorgen. Ook de zeer actueele vraagstukken van de kaderwetten en de wetten op de bijzondere machten wer-

den van juridisch en van practisch oogpunt uit beschouwd en diep doordachte en oordeelkundige besluiten werden aangenomen.

In een derde Commissie werd de oprichting van een raad van State behandeld. Een andere sectie van dezelfde commissie bestudeerde de bedrijfsorganisatie. De vierde commissie heeft de organisatie van het persbedrijf behandeld en in verband hiermede verschillende voorontwerpen van wet opgesteld, betreffende de inrichting van een Orde van Journalisten, het statuut van de periodieke publicaties, het recht tot antwoord en de procedure inzake persmisdrijven. In den schoot van de vijfde commissie werd de Vlaamsche kwestie besproken en een uitgebreid plan tot oplossing van dit vraagstuk voorbereid. De zesde commissie hield zich bezig met de gemeentelijke en de provinciale machten. De hervorming van de rechterlijke inrichting en van de procedure werd bestudeerd door de zevende commissie. De achtste commissie, eindelijk, hield zich bezig met de vraagstukken die tot het kiesrecht behooren.

Meerdere onderwerpen in den schoot van het Studiecentrum behandeld, houden verband met de rechtswetenschap, zooals de kaderwetten, de Raad van State, de procedure inzake persmisdrijven. Het is echter de Zevende Commissie die zich *ex professo* toelegde op de studie van de hervormingen die van aard zijn de rechterlijke inrichting en de procedure te verbeteren. Wij zullen dan ook de werkzaamheden van deze Commissie in 't bijzonder in beschouwing geven en de reeds uitgewerkte voorstellen beknopt uiteenzetten.

De Zevende Commissie staat onder het voorzitterschap van den heer René Marcq, stafhouder van de Orde van Advocaten bij het Hof van Verbreking. Zij is verder samengesteld uit de heeren Dor, advocaat en hoogleeraar aan de Universiteit te Luik; Ganshof van der Meersch, procureur des Konings te Brussel; Haesaert, hoogleeraar aan de Universiteit te Gent; Sand, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel; Schuind, raadsheer in het Hof van Beroep te Brussel; Van Dievoet, advocaat en hoogleeraar aan de Universiteit te Leuven; en René Victor, advocaat te Antwerpen en docent aan de Universiteit te Brussel. De heer Wigny en ondergeteekende fungeeren als secretarissen.

Er hoeft nauwelijks op gewezen te worden, dat de inrichting van de rechtsbedeeling een verjongingskuur dient te ondergaan. Het Wet-

boek van burgerlijke rechtsvordering, bij voorbeeld, werd in 1806 opgesteld op grond ordonnances van het jaar 1667, die zelf slechts een coördinatie uitmaakten van een aantal nog een eeuw oudere ordonnances en regels. En reeds honderd jaar geleden schonk het geen voldoening meer. Gedurende de laatste jaren heeft men er hier en daar eenige wijzigingen in aangebracht, maar deze hebben slechts een zeer beperkte draagwijdte.

De Zevende Commissie van het *Studiecentrum tot Hervorming van den Staat* besloot de wetboeken en de wetten, die betrekking hebben op de rechterlijke organisatie en de procedure, aan een systematisch onderzoek te onderwerpen om ze aan te passen aan de toestanden en de noodwendigheden van heden.

Zij heeft een uitgebreid onderzoek ingesteld naar de nieuwe wijzen van procederen, die in zekere landen bestaan.

In verband hiermede bestudeerde zij o. m. het inquisitoir stelsel waarbij de leiding van het proces aan den rechter toevertrouwd wordt. Na deze studie kwam zij echter tot het besluit dat, indien men practisch werk wenschte te verrichten, het verkieslijk was het raam van het bestaande procesrecht te behouden en daarbinnen ingrijpende hervormingen te verwezenlijken.

De Commissie bestudeerde in 't bijzonder de jongste hervormingen van dien aard in Frankrijk verwezenlijkt. De heer Solus, hoogleeraar aan de Universiteit te Parijs, heeft haar de studiën en de voorstellen van de Fransche commissie tot hervormingen van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering uiteengezet, die o. m. aanleiding hebben gegeven tot het decreet van 30 October 1935 tot wijziging van verschillende artikelen in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Het bestek van de Commissie omvat de volgende stoffen: de rechterlijke organisatie, de wetten op de bevoegdheid, het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, het wetboek van strafvordering. Het bleek weldra dat deze uitgebreide taak verdeeld diende te worden. De Commissie bracht vijf secties tot stand, waarin de volgende vraagstukken bestudeerd werden.

De eerste sectie, die uit de oorspronkelijke Zevende Commissie bestaat, hield zich bezig met de rechterlijke organisatie en de algemeene vragen betreffende de burgerlijke rechtspleging. Zij zorgt ook voor het coördineeren van de voor-

stellen door de andere secties voorbereid. De eerste vruchten van haar werkzaamheden zijn een reeks zorgvuldig uitgewerkte voorontwerpen van wet over de volgende onderwerpen: de recruteering en de bezoldiging van de magistratuur, het voorzitterschap van de buitengewone rechtbanken, de enkele rechter, wijzigingen in de wetgeving aangaande bevoegdheid en aanleg, de verjaring van de burgerlijke vordering volgende uit een misdrijf. Vele andere punten komen nog voor op haar programma; zij zullen in den loop van het aanvangende academisch jaar behandeld worden. Daaronder is voorzeker het voornaamste vraagstuk de wijziging van de instructie bij burgerlijke zaken. De Commissie heeft een oorspronkelijk stelsel opgebouwd, waarvan de belangrijkste innovatie is het inrichten van een «dossier van de rechtbank», dat ter griffie zal berusten en al de stukken van de procedure zal bevatten.

De tweede sectie heeft zich gewijd aan de gedwongen tenuitvoerlegging van de akten en vonnissen. Zij is samengesteld uit de heeren Bihin, pleitbezorger; Hubrecht, rechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel; Le Paige, advocaat te Antwerpen en assistent aan de Universiteit te Brussel; Van Reepinghen, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel. Zij heeft ontwerpen klaargemaakt betreffende de tenuitvoerlegging op de roerende goederen en door middel van beslag tot bewaring, het beslag op onroerend goed. Verder zal door haar een wettelijke inrichting van het onvermogen om te betalen voorbereid worden.

Aan de derde sectie werd de herziening van de wetgeving rakende de strafvordering opgedragen. Zij bestaat uit de heeren Schuind, raadsheer in het Hof van Beroep te Brussel; Lucion, substituut van den procureur des Konings te Charleroi; en Mineur, onderzoeksrechter te Charleroi. Twee voorontwerpen van wet worden door haar opgesteld. Het eene betreft de verjaring van de burgerlijke vordering volgende uit een misdrijf; het tweede, de tusschenkomst in strafzaken.

De twee laatste secties houden zich bezig, de eene met de proceduren die de tusschenkomst van den notaris vergen, de andere met de rechtspleging voor het Hof van Verbreking.

Het spreekt vanzelf dat deze secties in één jaar niet geheel hun programma hebben kunnen afwikkelen. Zij zullen hun werkzaamheden

voortzetten gedurende het aanvangende academisch jaar.

Hieronder vatten wij drie voorontwerpen van wet samen, waarbij wijzigingen in de rechterlijke inrichting voorgesteld worden.

DE RECRUTEERING EN DE BEZOLDIGING VAN DE MAGISTRATUUR

De instellingen zijn waard wat de personen waard zijn die ze bedienen. De aandacht van de Commissie vestigde zich derhalve eerst op de rechterlijke organisatie. De eerste vereischte voor een goede rechtsbedeeling in een hoogstaande magistratuur.

België mag roemen op een magistratuur, wier onafhankelijkheid en gezag onbetwist zijn. Het gaat ook niet om een verbetering van de rechterlijke orde zelf. Wat bedoeld werd is bepaalde maatregelen voor te stellen betreffende de tusschenkomst van de niet-rechterlijke machten in de administratie van de rechterlijke inrichting.

De recruteering van de magistratuur in de eerste plaats. Zij ligt in de bevoegdheid van de uitvoerende macht en zou moeten ingericht worden op die wijze, dat niet alleen onafhankelijke rechters benoemd worden, maar ook de beste.

Verscheidene middelen worden door de Commissie aan de hand gedaan om de aanwerving van de magistratuur op een hoog peil te brengen.

De eerste twee middelen betreffen het onderzoek naar de hoedanigheden van de kandidaten. De raadpleging van zekere overheden bij de benoemingen wordt voorgesteld, en ook het verhoogen van de eischen inzake ouderdom en duur van de practijk. Het derde middel, met betrekking op de bezoldiging van de magistratuur, strekt ertoe de beste krachten aan te zetten in het rechterlijke beroep te treden.

HET ONDERZOEK NAAR DE HOEDANIGHEDEN VAN DE CANDIDATEN

Met betrekking op het onderzoek naar de hoedanigheden van de kandidaten, werd eerst het *toelatingsexamen* in overweging genomen. Deze maatregel, die ingevoerd werd bij koninklijk besluit van 26 October 1936, werd niet doeltreffend geacht. Inderdaad, bij een examen worden slecht de theoretische kundigheden van den candidaat op de proef gesteld. De rechterlijke functies vergen echter nog andere hoedanigheden dan onderlegdheid op gebied van

de rechtswetenschap, die van hoofdzakelijk gewicht zijn bij het spreken van recht. Levensondervinding bij voorbeeld, is onontbeerlijk voor hem, die ermede belast is het recht te doen doordringen in de meest verschillende toestanden van het leven. Ook moet de rechter vast beraden van karakter zijn, om zonder dralen dikwijls ingewikkelde problemen op te lossen. Een examen laat niet toe zich te vergewissen van deze hoedanigheden. Daarenboven zullen flinke krachten, die zich tot een plaats van aanzien in de balie opgewerkt hebben, zich niet gaarne aan zulk een proef onderwerpen.

De Commissie onderzocht verder of het niet wenschelijk is de *voordracht van kandidaten* toe te vertrouwen aan den procureur-generaal en aan den eersten voorzitter van het Hof van Beroep. Ook de Balie zou deelnemen aan het voordragen van kandidaten. Deze tusschenkomst van de Orde van Advocaten zou echter beperkt moeten blijven tot de benoeming van nieuwe magistraten. Wat de bevordering betreft, eischt de onafhankelijkheid van de magistratuur dat de balie zich zou onthouden op te treden bij deze gelegenheid.

Dit systeem stoot echter op bezwaren van grondwettelijken aard. Artikel 99 van de Grondwet regelt de benoeming van de leden van de rechterlijke orde. Daarin wordt voorzien dat de raadsheeren in de Hoven van Beroep en de voorzitters en ondervoorzitters der Rechtbanken van eersten aanleg door den Koning benoemd worden op voordracht van die hoven en van de provinciale raden. In hetzelfde artikel wordt echter bepaald dat de vrederechters en de rechters *rechtstreeks* door den Koning benoemd worden. Uit de tegenstelling van beide systemen in hetzelfde artikel en uit het woord *rechtstreeks* moet men besluiten dat de voordracht van de rechters niet grondwettelijk is.

Een ander systeem werd door de Commissie ontworpen, om een betere keuze van de magistraten te bevorderen. De minister zou verplicht zijn van elke benoeming het *advies van de meest bevoegde persoonlijkheden* in te winnen. Dit strookt met de Grondwet. Bij de wet verplicht om bepaalde adviezen te verzoeken, blijft de uitvoerende macht niettemin vrij in keuze van de kandidaten.

Dit voorstel heeft aanleiding gegeven tot het opstellen van een voorontwerp van wet, waarbij een artikel 66bis ingelascht wordt in de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting. Voor

de benoemingen tot rechter, vrederechter, procureur des Koning of substituut-procureur des Konings, referendaris of adjunct-referendaris in de rechtbanken van koophandel, moeten de met redenen omkleede adviezen ingewonnen worden van den eersten voorzitter van het Hof van Beroep en den procureur-generaal bij het Hof van Beroep, in wiens gebied de desbetreffende plaats vacant is. Indien de candidaat reeds lid is van de rechterlijke orde, wordt bovendien het advies van dezelfde overheden in het gebied, waar de candidaat zijn ambt uitoefent, gevraagd. Is hij advocaat of gewezen advocaat, zoo zal ook om het advies van zijn stafhouder verzocht worden.

Deze overheden lijken het meest bevoegd te zijn om prestaties van de kandidaten op gerechtelijk gebied te kennen of daarover nuttige inlichtingen te verwerven. Anderzijds mag worden verwacht dat het advies van deze magistraten en van den stafhouder, in de uitoefening van hun hoog ambt en krachtens een wettelijk voorschrift gegeven, volkomen objectief en doordacht zal zijn. Ook de minister, al zal hij niet gebonden zijn door deze raadgevingen, zal er niet licht overheen stappen. Daarenboven zal de vergelijking van de verschillende consultaties hem toelaten met kennis van zaken te oordeelen.

De Commissie was van oordeel dat de *leeftijd* vereischt om tot magistraat te worden benoemd verhoogd diende te worden. Evenzoo wenschte zij het verlengen van den vereischten *duur van practische of wetenschappelijke beoefening van het recht*. Het vervullen van deze twee voorwaarden beteekent niet dat de candidaat de gevergte bekwaamheid heeft. Zij geven slechts een negatieve aanduiding. Er wordt ondersteld dat vóór een zekeren ouderdom de levensondervinding in 't algemeen onvoldoende is en, anderzijds, dat een zekere beoefening van het recht noodig is om ervan doordrongen te zijn.

Volgens de voorstellen van de Commissie, zou bijvoorbeeld de candidaat den ouderdom van 28 jaar moeten bereikt hebben en een praktijk van vijf jaar hebben om rechter benoemd te mogen worden. Voor de benoeming tot substituut-procureur des Koning zouden de ouderdom van 25 jaar en 3 jaar praktijk vereischt worden, tegen 21 jaar en 3 jaar voorgeschreven door de huidige wetgeving. Voor het ambt van procureur des Konings zouden deze cijfers respectievelijk

van 25 en 2 jaar op 30 en 5 jaar worden gebracht en voor het ambt van voorzitter en ondervoorzitter van de rechtbank van eersten aanleg, respectievelijk van 27 en 5 jaar op 30 en 5 jaar.

DE VERHOOGING VAN DE BEZOLDIGINGEN

De Commissie heeft getracht de aanwerving van de magistratuur met zoo groot mogelijke waarborgen te omringen. Zij is echter van meening dat «de essentiële vereischte voor een degelijke recruteering van de magistratuur, in de verhooging van de bezoldigingen bestaat». Zij beschouwt dit als een primordiale kwestie.

Het is niet de eerste keer dat gezaghebbende stemmen zich verheffen om den minderwaardigen toestand aan de Belgische magistratuur bezorgd, aan te klagen en aan te bevelen dat haar bezoldiging in overeenstemming zou gebracht worden met de belangrijkheid van de taak, welke zij in de maatschappij te vervullen heeft. De kwestie van de bezoldiging van de rechterlijke orde werd door de Commissie niet behandeld van het oogpunt van de magistraten zelf. Zij heeft zich op het standpunt van de maatschappij geplaatst, wier essentieel belang het is, een volmaakt rechterskorps te bezitten. Het is niet zonder reden dat de recruteering van de magistratuur en haar bezoldiging in een zelfde hoofdstuk behandeld worden. De Commissie legt er inderdaad den nadruk op dat de bezoldiging van de magistraten, vermits deze benoemd worden uit de advocaten, hoog genoeg moet zijn om aan de meest vooraanstaande advocaten toe te laten een ambt van magistraat te ambiëren, «omdat zij de zekerheid hebben in deze carrière een situatie te vinden op zijn minst gelijkstaande met die welke zij bij de Balie veroverd zouden hebben». Wanneer de rechterlijke functies jaarwedden in verhouding met hun gewicht zullen bedragen, zal de keuze van den minister van Justitie niet slechts op talrijker maar daarboven op uitmuntende kandidaten dragen.

Niets zou dan nog beletten dat zelfs advocaten die zich bij de Balie hebben onderscheiden en reeds een succesvolle loopbaan achter den rug hebben, zich zouden aanmelden voor rechterlijke ambten.

Niet alleen is de verhooging van de bezoldiging der magistratuur een kwestie van recruteering. Het gaat hier ook om een kwestie van waardigheid: de waardigheid van den magistraat en de waardigheid van de maatschappij.

Men vergt van den rechter een grondige onderlegdheid en een voortdurende studie van het recht, welke vereischt is om de hedentendaags steeds toenemende wettelijke regelingen te kennen, maar men verstrekt hem niet het noodige om zich de onontbeerlijke, echter dure instrumenten voor zijn studie aan te schaffen. De rechter moet onafhankelijk zijn: hij mag geen bijkomend beroep uitoefenen, moet zich onthouden van politieke actie. Dat men hem dan al te dringende bekommernissen van materiele aard ontneme. Zijn ambt wordt omringd met plechtigheid en luister, maar dat het geen armoede in zwart of rood gewaad weze. Het standing van den magistraat dient op de hoogte gebracht te worden van zijn waardigheid.

Het maatschappelijk belang van de rechterlijke orde werd onlangs door senator *Hanquet* in de volgende bewoordingen vooropgesteld: «In een geschokte maatschappij als de onze, vertegenwoordigt het Gerecht zulk hoofdzakelijk en centraal bestanddeel, zulke zekerheid voor allen, dat niets ernstig gevaar loopt in een land waar de magistratuur ongerept blijft.»

De Commissie stelt voor de basiswedde van de magistraten met 50 p.c. te verhoogen. Zij beschouwt de aanbevolen bezoldiging als een minimum. De rechter en de substituut zouden aldus een aanvangswedde genieten van 55.000 tot 60.000 frank. De bezoldiging van den voorzitter van de rechtbank van eersten aanleg en van den procureur des Konings zou, volgens de klasse van de rechtbank, 90.000 of 115.000 fr. bedragen.

De voorzitter van het Hof van Beroep en de procureur-generaal zouden een bezoldiging van 130.000 frank hebben, de raadsheeren een bezoldiging van 96.000 frank.

In het Hof van Cassatie zouden de Eerste Voorzitter en de procureur-generaal een jaarwedde van 160.000 frank ontvangen, en de raadsheeren 128.000.

DE VOORZITTERSCHAP VAN DE BUITENGEWONE RECHTBANKEN

De Commissie heeft drie voorontwerpen van wet opgesteld, waarbij wijzigingen worden aangebracht aan de samenstelling van de rechtbank van koophandel, den kriegsraad en den werk-rechtersraad. Zij is van oordeel dat de taak recht te spreken een beroep is, dat slechts degelijk kan worden uitgeoefend door een specialist.

De wetgeving heeft op zulk een snelle wijze toegenomen, dat alleen een man van het vak bekwaam is om de noodige kennis ervan te verwerven. Ook om zijn ervaring, in de uitoefening van het rechterlijk ambt opgedaan, moet de beroepsrechter boven den leek verkozen worden. Het is wel wonder dat, in een tijd waarin men zoo tuk is op specialisatie en verdeling van den arbeid, de functie van rechter, die van zulk een hoofdzakelijk belang voor de maatschappij is, aan leeken wordt toevertrouwd, terwijl niemand eraan zou denken een koopman bij een zieke te roepen. Anderzijds is de verscheidenheid van rechtbanken de oorzaak van talrijke geschillen over de bevoegdheid. Om deze twee redenen is het, van theoretisch standpunt uit, verkieslijk één enkele rechtbank te voorzien, samengesteld uit beroepsrechters.

Practisch echter zou zulk een ingrijpende hervorming geen kans hebben om doorgevoerd te worden. Vermits in de Grondwet de instelling van rechtbanken van koophandel, van Assisenhoven en van militaire rechtbanken voorzien is, zou een grondwetsherziening noodig zijn om deze jurisdicties af te schaffen. En deze kan voor het oogenblik niet in het vooruitzicht worden gesteld. Sociale vooroordeelen, eigenliefde, zouden er zich daarenboven tegen verzetten.

Zoo besloot de Commissie een middelmatige oplossing voor te stellen. Het voorzitterschap van de rechtbank van koophandel, van de krijgswraden en van de werkrechtswraden zou toevertrouwd worden aan beroepsrechters.

DE RECHTBANKEN VAN KOOPHANDEL

Onlangs werd bij den Senaat een ontwerp van wet aanhangig gemaakt, waarin voorzien wordt dat de rechtbank van koophandel voorgezeten zou worden door den oud-referendaris. De Commissie sluit zich aan bij de redenen die dit voorstel toelichten.

Volgens de organieke wet op de rechtbanken van koophandel is de referendaris een doctor in de rechten, die de functie van griffier waarneemt en tevens de rechtswetwetwet op rechtskundig gebied moet voorlichten. In werkelijkheid zijn de bezigheden van den referendaris veel belangrijker geworden. De wetgeving wordt steeds uitgebreider en ingewikkelder. Ook stelt men vast dat, bij de terechtzittingen, de referendaris voortdurend moet tussenkomen om de talrijke rechtskundige vragen te

beantwoorden die veel gewichtiger zijn en ook in grooter getal voorkomen dan moeilijkheden van zuiver commerciële aard. Ziet men hem niet voortdurend rechtstaan, en zich achter den zetel van den voorzitter begeven, om stukken te raadplegen, adviezen te geven, met de advocaten te discuteeren... Na de zitting is hij het, die de ingewikkelde gevallen bestudeert, de oplossing zoekt, de redenen waarmede het vonnis wordt omkleed, opstelt. Is dit het werk van een griffier of van een rechter?

De praktijk zelf heeft dus een gebrekkigen gerechtelijken toestand verbeterd. Op onvoldoende wijze echter. Eenerzijds is de ondergeschikte positie van den bekwamen referendaris hem onwaardig. Anderzijds kan men geneigd zijn te jonge en onervaren referendarissen te benoemen, die, in moeilijke gevallen, waarlijk de verantwoordelijkheid van den enkelen rechter te dragen hebben.

Door het voorzitterschap van de rechtbanken van koophandel op te dragen aan een beroepsrechter, omringd door twee rechtswetwetwet, zou dien wantoestand verholpen worden. Er zou geen griffier ter zitting fungeeren.

Volgens het voorstel van de Commissie zou de voorzitter van de rechtbank van koophandel benoemd worden onder de voorzitter of onder voorzitters van de rechtbank van eersten aanleg, zoodat een nauw verband tusschen de beide jurisdicties zou ontstaan. De kamers van de rechtbank van koophandel zouden voorgezeten worden door rechters uit de rechtbank van eersten aanleg.

Dit systeem brengt in de jurisdicties van eersten aanleg een zekere eenheid, die door de Commissie zal benuttigd worden om de geschillen van bevoegdheid te voorkomen of op een eenvoudige en snelle wijze op te lossen. Verder geeft dit stelsel de gelegenheid aan de kamervoorzitters van de rechtbank van koophandel, zich te bekwamen in de verschillende vakken van de rechtswetwetwet. Anderzijds zal hun kennis van de handelszaken de burgerlijke rechtbank ten bate komen. Het lost eindelijk het kiesche vraagstuk van de bevordering van de referendarissen op.

DE KRIJGSRADEN

De Commissie beveelt een dergelijke hervorming aan voor de krijgswraden. In vreedetijd hebben deze buitengewone rechtbanken vele

vraagstukken van rechtskundigen aard op te lossen. Zij doen bijvoorbeeld dikwijls uitspraak in zaken, waarin burgers betrokken zijn.

De redenen met verband tot de onderlegdheid in de rechtswetenschap, die hooger aangehaald werden, gelden dus ook hier. De criminologische wetenschappen in 't bijzonder hebben een aanzienlijke uitbreiding genomen. De rechters-officiëren kunnen op dit gebied de vergelijking niet doorstaan met den beroepsrechter. In bijkomende orde valt ook op te merken dat, sedert het veralgemeenen van den militairen dienst, de burgerlijke rechters vertrouwd zijn met de inrichting en de werking van het leger. Stippen wij nog aan dat het Militair Gerechtshof reeds door een beroepsrechter voorgezeten wordt.

DE WERKRECHTERSRADEN

Het voorzitterschap van de werkrechtersraden van beroep, wordt tegenwoordig waargenomen door twee beroepsrechters. De Commissie wenscht dat de werkrechtersraden op dezelfde wijze ingericht zouden worden.

Men kan tegen dit voorstel niet aanvoeren dat het afbreuk zou doen aan het paritair karakter van den raad. Inderdaad, wat de stemming in den schoot van den raad betreft zou niets veranderd worden. Tegenwoordig heeft de rechtskundige bijzitter beraadslagende stem bij staking van stemmen: hij brengt dus reeds de beslissende stem uit.

Om te vermijden dat het advies van den rechtsgeleerden voorzitter de raadsleden zou beïnvloeden, wordt voorzien dat hij de laatste stemt.

DE ENKELE RECHTER

Het instituut van den enkelen rechter in de rechtbanken van eersten aanleg werd ingevoerd door de wet van 25 October 1919 als een hulpmiddel om deze jurisdicties de mogelijkheid te geven een grootter aantal gedingen te beslechten. Het werd echter op overdreven wijze uitgebreid en ankerde zich in als een vaste instelling. Als zoodanig bedraagt het zekere bezwaren, die kamers met drie rechters niet opleveren.

Het is zeer nuttig voor de vorming van de jonge magistraten, dat deze in college met ervaren rechters zouden kunnen zetelen. Niettemin zijn zij het, die tegenwoordig dikwijls als enkelen rechter aangeduid worden. De onpersoonlijkheid van een rechtscollege biedt groote waarborgen voor de onafhankelijkheid en het gezag van de

magistraten. Wanneer zij als college rechtspreken, hebben zij niet te vreezen dat hun pernoonlijkheid, hun gezindheden, in het gedrang zouden komen. Bij het onderzoek van ingewikkelde zaken, eindelijk, zijn de besprekingen onder de rechters gevoerd zeer nuttig. De kansen van vergissing worden er door verminderd.

Practische noodwendigheden verhinderen het herstellen van het regime, dat vóór 1919 in zwang was. Budgetaire aangelegenheden eenerzijds, de noodzakelijkheid een groot aantal zaken te berechten anderzijds, verzetten zich tegen de afschaffing van den enkelen rechter.

De Commissie stelt een systeem voor, waarin de kamers met drie rechters regel, de kamers met een alleensprekenden rechter uitzondering zijn. Daar er minder enkele rechters zullen zijn, kunnen deze onder de ervaren magistraten gekozen worden. Er zal daarenboven een voldoende aantal kamers met drie rechters bestaan om de vorming van de jonge magistraten te bevorderen. Wat de zaken betreft, die aan den enkelen rechter onderworpen mogen worden, is de Commissie van oordeel dat slechts eenvoudige zaken, waartegen hooger beroep mogelijk is en die niet aanleiding kunnen geven tot redetwist over de onafhankelijkheid van den magistraat, in de bevoegdheid van den enkelen rechter mogen vallen.

De bij de rechtbanken aanhangig gemaakte zaken worden in drie categorieën verdeeld. In de eerste categorie worden gerangschikt de gedingen die uitsluitend aan de kamers met drie rechters voorbehouden zijn. Het zijn de echtscheidingen en de scheidingen voor tafel en bed en de daaruit volgende vorderingen tot uitkeering voor levensonderhoud, de burgerlijke vorderingen gesteund op een drukpersmisdrijf, de zaken waarvan de rechtbank in hoogsten aanleg kennis neemt, het beroep van vonnissen in eersten aanleg door de vrederechters gewezen.

De zaken in de tweede reeks geclassificeerd behooren normaal tot de bevoegdheid van de kamers met drie rechters, maar het is den voorzitter van de rechtbank geoorloofd ze aan kamers met een enkelen rechter toe te deelen. Het zijn de voorloopige en voorbereidende verzoeken in alle zaken; de rechtsplegingen op verzoek, uitgenomen deze die betrekking hebben op gedingen tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed; de rechtsvervolgingen die betrekking hebben op de middelen van uitvoering en de tusschengeschillen en betwistingen die er

mede verband houden; de vorderingen tot uitkeering voor levensonderhoud, uitgenomen deze die voortspruiten uit echtscheiding of scheiding van tafel en bed.

Al de zaken, die niet in één van deze twee categorieën ondergebracht kunnen worden, behooren tot de derde reeks. Zij mogen slechts aan de kamers met één rechter toegedeeld worden indien de partijen erin toestemmen. Wanneer de partijen hun voorkeur voor een kamer met drie rechters niet doen kunnen, wordt ondersteld dat zij de bevoegdheid van den enkelen rechter aanvaarden. Verlangt de aanlegger dat zijn zaak door een kamer met drie rechters

zou behandeld worden, dan moet hij dit uitdrukkelijk verklaren in de akte tot inleiding van het geding. De verweerder mag hetzelfde verzoek insluiten in de akte van stelling van pleitbezorger.

TH. VAN PUYVELDE

Advocaat bij het Hof van Beroep
te Brussel

Secretaris van het Studiecentrum
tot Hervorming van den Staat.

(1) Studiecentrum tot Hervorming van den Staat: *De Hervorming van den Staat*, 700 blz. (bij Thone, drukker, Gemeentestraat, 15, Luik, 50 frank).

DE VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN TE PARIJS.

De uitstap ingericht door de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen naar de Wereldtentoonstelling van Parijs, is eene gebeurtenis geworden die meer verdient dan eene gewone vermelding in onze rubriek balieleven en waarvan we ten plicht hebben de hooge beteekenis bijzonder te onderlijnen. Het was inderdaad niet enkel een plezierreis die door het Bestuur van de Vlaamsche Conferentie was ontworpen geworden; de aanwezigheid van onze Vlaamsche Confraters in de Fransche hoofdstad is de aanleiding geweest tot eene reeks manifestaties en ontvangsten waarbij de Vlaamsche Conferentie is opgetreden als de vertegenwoordigster van het zuiver Vlaamsch rechtsleven in het Vlaamsch gedeelte van België. Dit doelbewust en kordaat optreden van onze Vlaamsche confraters te Parijs heeft allerminst belet dat het bezoek geworden is tot een reusachtig succes voor de Vlaamsche Conferentie en dat er tusschen haar en de balie van Parijs banden gesloten zijn van zeer hartelijke vriendschap en van wederzijdsche waardeering.

De reis naar Parijs heeft aangetoond, en dit is de groote beteekenis ervan, dat niet enkel binnen ons land maar ook in het buitenland, en niet het minst in Frankrijk, eerbied, waardeering en genegenheid niet afhankelijk zijn van het verloothen van eigen taal en het zich slaafs plooiën in het gareel eener vreemde kultuur. Integendeel, de tijd is thans aangebroken dat men overal, ook in het buitenland, beseft welk het aandeel is van de Vlaamsche gemeenschap in het intellectueel leven van België, en dat namelijk de vertegenwoordigers van de Vlaamsche balie als dusdanig worden gewaardeerd in het volle besef van de oorspronkelijke geestelijke waarde die zij vertegenwoordigen.

Het was bij een overheerlijke herfstzon dat de

groep van een dertigtal confraters zich Vrijdagmiddag naar Parijs begaf onder de leiding van Mr Stryckers, voorzitter der Vlaamsche Conferentie. Het bestuur was voltallig aanwezig en de heer stafhouder Leclef had er aan gehouden de afvaardiging der Vlaamsche Conferentie naar Parijs te vergezellen. Onze conferentie is den achtbare stafhouder ten zeerste dankbaar voor dit zoo hooggewaardeerd blijk van sympathie dat hij daardoor aan onze confraters heeft bewezen.

Het eerste punt voorzien op het programma was een bezoek aan het Belgisch Paviljoen van de Wereldtentoonstelling. Onze confraters werden er uiterst hartelijk verwelkomd door den heer Commissaris-generaal Baron Vaxelajre. Deze, sprak in een uitstekende Nederlandsche rede zijn voldoening uit de leden van de Vlaamsche balie van Antwerpen te kunnen ontvangen en hij wees in verheven bewoordingen op het uiterst belangrijk aandeel dat de Antwerpsche kunstenaars en de Antwerpsche nijverheid hebben gehad in het succes van het Belgisch Paviljoen. Mr. Stryckers bedankte den heer Commissaris-generaal voor zijne allervriendelijkste ontvangst en bracht hem een oprechte hulde voor de prachtige verwezenlijking die onder zijne leiding aan de boorden der Seine is tot stand gekomen. Zoo terecht zegde de Voorzitter der Vlaamsche Conferentie dat het Belgisch Paviljoen niet in het minst meer het karakter had van eene handelsfoor, maar het levend beeld was van de stoffelijke en geestelijke waarde van een volk op het gebied van kunst, ambachten en nijverheden.

Na deze woorden werd eene prachtige bloemengarve nedergelegd namens de Vlaamsche Conferentie aan het beeld van onze betreurde Koningin Astrid.

De leden der Vlaamsche Conferentie werden daarna door Baron Vaxelaire vergast op een allerfijnst buffet en het was in de hartelijkste en goedmoedelijkste stemming dat onder de persoonlijke leiding van den heer Commissaris-Generaal, bijgestaan door verschillende zijner medewerkers, het Belgisch paviljoen alsook dat van Congo, werden bezocht.

We kunnen hierbij niet genoeg onzen innigsten dank uitspreken aan den heer Commissaris-generaal voor de schitterende wijze waarop hij de leden der Vlaamsche Conferentie in het Belgisch Paviljoen heeft ontvangen.

's Namiddags was een bezoek voorzien aan de Conférence du Stage der Balie van Parijs alsook aan den heer Stafhouder. De leden van onze conferentie werden door den eersten secretaris der Conférence du Stage ontvangen, omringd van al de andere leden der Conférence, in de zaal die in het Gerechtshof aan dit organisme is voorbehouden. Mr. Stryckers sprak hier namens de Vlaamsche Conferentie een prachtige rede uit waarin hij eerst en vooral den lof sprak en de hoge betekenis onderlijnde van de Conférence du Stage in het rechtsleven van Frankrijk. Hierna ging hij voort als volgt :

Maintenant laissez-moi vous présenter la Conférence Flamande du barreau d'Anvers : ne craignez point que j'en trace une longue histoire, je ne donnerai qu'une synthèse.

Toutes les Conférences Flamandes, aussi la nôtre, fondée en 1885, sont issues du mouvement flamand.

Le mouvement flamand en Belgique, vous ne l'ignorez pas, est une lutte d'émancipation sociale, politique, et surtout culturelle, du peuple flamand. Son but final : valoriser toutes les qualités de notre race par l'unité de culture flamande de toutes les classes sociales.

Depuis plus d'un siècle, lentement mais sûrement, nous marchons vers ce but.

Dans le secteur judiciaire les Conférences flamandes ont occupé les postes de combat, combat qui cessa enfin en juin 1935 par la promulgation de la loi sur l'emploi des langues en justice.

Dorénavant en ce domaine les Conférences flamandes pourront mettre toutes leurs énergies au service culturel du Droit.

Ce rapide exposé, mes chers Confrères français, vous démontre clairement que notre mouvement flamand, œuvre de salut public pour notre Peuple, n'a jamais été dirigé contre une autre langue, ni contre une autre civilisation. Un de nos grands écrivains, August Vermeylen disait avant la guerre dans un essai critique sur le Mouvement Flamand, cette parole si vraie : « Nous devons être Flamands pour devenir des Européens ! »

Les Flamands de demain, riches d'une civilisation nationale de haute valeur, communieront d'autant plus avidement et plus profondément avec les grandes civilisations du monde et en premier lieu avec la civilisation française.

La Conférence Flamande du Barreau d'Anvers veut montrer la voie et donner l'exemple, et c'est pourquoi nous attachons une si grande importance à la première rencontre de nos Conférences aujourd'hui. Nous pouvons nous tendre la main, franchement, loyalement et être des amis.

Nourris à la même école du droit, ayant pour maîtres vos grands juristes et comme modèles vos grands avocats, nous ferons route ensemble vers le même idéal de Justice.

Le même soleil luit sur les terres fertiles de France et des Flandres. La science, une et indivisible, est forgée dans nos cerveaux.

Dans nos cœurs scintille la même espérance, et se crispe la même volonté de paix.

En ces temps troubles de crises dissolvantes, à cette époque où l'autorité se pare de masques si disparates qu'on n'y reconnaît plus le visage du Droit, en ce siècle où après la grande, la dernière Guerre (nous l'avions juré, n'est ce pas, mes frères anciens combattants !) le canon tonne sans discontinuer le glas de la civilisation, en ces jours, Chers Confrères, unissons-nous !

Formons le front de tout ce qui est beau et bon pour sauver le Droit et la Paix. Nos deux Conférences en ce jour y apportent leur pierre.

La Conférence Flamande désire ardemment que nos relations soient durables et utiles à nos pays.

Deze merkwaardige rede werd van harte toegejuicht door al de aanwezigen, en Mr Ordinaire, eerste voorzitter der Conférence de Stage, antwoordde hoezeer het hem verheugde dat deze ontmoeting tusschen de Vlaamsche Conferentie en de Balie van Parijs had kunnen plaats hebben en hoe hij er van overtuigd was dat dit eerste bezoek het begin zou zijn van blijvende banden van wederzijdsche genegenheid en vriendschap. Na deze hartverkwikkende zitting leidden de Parijsche confraters de leden van de Vlaamsche Conferentie rond in het Gerechtshof, waarbij we de gelegenheid hadden een gedeelte van de plechtige openingszitting van het Fransche Hof van Verbreking bij te wonen.

Na dit bezoek begaf onze afvaardiging zich naar het kabinet van den heer stafhouder Carpentier waar deze in een schitterende rede de Antwerpsche confraters welkom heette. Al wie in welk land ook, in welke taal ook, ijvert voor het recht en de rechtvaardigheid, zijn meer dan onze confraters, zegde de heer stafhouder, ze zijn onze vrienden en onze broeders.

Mr. Stryckers beantwoordde deze welkomstrede met een hulde aan den heer Stafhouder Carpentier, die niet enkel een van de grootste juristen en van de sterkste redenaars is van de Fransche balie, maar die tevens een van de zuiverste helden is van den oorlog.

Samen met den heer Stafhouder en de leden van de Conférence du Stage bezocht de groep eerst de vergaderzaal van den tuchtraad, en begaf zich daarna naar de bibliotheek waar ingetogen halt werd gehouden voor het gedenkteken van de gesneuvelde advocaten. Nadien werd in de wandelzaal van het Gerechtshof door de Vlaamsche Conferentie een reusachtige en overheerlijke kroon nedergelegd voor het monument van de gesneuveldes juristen, ceremonie die ingetogen door een groot aantal Parijsche confraters werd bijgewoond.

In den vooravond werd de Vlaamsche Conferentie der balie van Antwerpen ontvangen op het Belgisch gezantschap te Parijs door den Heer Amba-

sadeur en Mevrouw de gravin de Kerckhove de Denterghem. De Belgische gezant was zoo vriendelijk geweest ook den Heer Stafhouder Carpentier en de confraters van de Conférence du Stage op het gezantschap uit te noodigen. De Heer Ambassadeur sprak een merkwaardige Nederlandsche rede uit om de Antwerpsche advocaten te verwelkomen, rede waarin hij wees op de bijzondere beteekenis die hij hechtte aan het bezoek der Vlaamsche advocaten aan de Fransche hoofdstad, en waarin onderlijnde hoe hij er prijs op stelde dat de Vlaamsche juristen zich in het Belgisch gezantschap te Parijs volledig thuis zouden gevoelen.

Hij besloot met een woord van dank voor de prachtige bloemen die de Vlaamsche Conferentie aan Mevrouw de gravin de Kerckhove de Denterghem had laten aanbieden.

Mr. Stryckers beantwoordde in gepaste termen deze zoo gulle woorden van welkom. Hij zegde onder meer :

«Onze uitstap naar Parijs is niet enkel geweest eene plezierreis naar de stad, die op alle menschen zulke onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefent, maar tevens eene daad van internationale beteekenis, omdat voor het eerst betrekkingen werden aangeknoopt tusschen de Fransche ballie en de Vlaamsche.

Met uw klaren blik op de belangen van ons land hebt gij onmiddellijk in uwe brieven het groot nut onderlijnd van ons bezoek, op professioneel maar vooral op internationaal gebied.

Elkaar leeren kennen en begrijpen, samenwerking scheppen onder alle groepeerings en menschen van goeden wil tot welke cultuur ook ze behooren, zulks is werken voor de toekomst van het land en voor het behoud van den vrede.

Met breeden geest volgt Uwe Excellentie de ontwikkeling der Vlaamsche herwording in België en eerbiedige gelukwensen durf ik U aanbieden omdat, U zoo pas in Parijs een cursus in de Vlaamsche taal hebt doen inrichten.

Vreugdevol weerklinkt onze taal als in Vlaanderen hier op dezen Belgischen grond in den vreemde, zoodat we er ons thuis gevoelen en van de Ambassade van den Koning kunnen zeggen als onder den oorlog in het gebed van den Vlaamschen soldaat : «Zooals moeders hoekje in vaders huis, zoo bemin ik Vlaanderen in België.»

De Heer Stafhouder Carpentier sprak daarna nog enkele diepgevoelde woorden om zijne vreugde te betuigen over het contact dat was ontstaan tusschen de advocaten van Parijs en de Vlaamsche Conferentie en om hulde te brengen aan de beminlijke gastvrijheid die al de genoodigden op het gezantschap te beurt viel.

Hierna verspreidden de aanwezigen zich in de prachtige salons der ambassade en genoten er van het fijn buffet dat ter hunner beschikking was gesteld. Allen zullen een blijvende en dankbare herinnering behouden aan deze zoo schitterende en gulhartige ontvangst.

Doch de vriendelijkheden waarmede onze Vlaamsche confraters te Parijs werden overstelp, waren nog niet ten einde en de heer Stafhouder, Mr Carpentier, had er aan gehouden de Antwerpsche Conferentie 's avonds in zijne private woning uit te

noodigen om daar nog de hartelijke banden van vriendschap en confraterniteit, die tijdens den dag waren gelegd, nauwer aan te snoeren. In zijn aristocratische woning der Avenue Hoche had hij, naast de Vlaamsche advocaten, de leden uitgenoodigd van den Tuchtraad der orde van Parijs, en de secretarissen van de Conférence du Stage. Een koninklijke ontvangst viel al de aanwezigen daar te beurt en de beminnelijkheid van den achtbaren stafhouder kende werkelijk geen grenzen. Bij het drinken van de fijnste wijnen en het genieten van een voornaam buffet, vormden zich in de salons groepjes die tot laat in den avond in vriendschappelijke kout hunne indrukken wisselden en hartelijk vriendschap sloten. Het was dan ook slechts op een vrij gevorderd uur dat we de woning van den Heer Stafhouder verlieten na hem onzen innigen dank te hebben uitgesproken voor zijn zoo aller-vriendelijkste ontvangst.

De Heer Stafhouder drukte den wensch uit dat het eenmaal gesloten contact zich steeds zou uitbreiden en nam de gelegenheid te baat om ook bijzonder zijne waardeering ervoor uit te spreken dat de heer Stafhouder Leclef de afvaardiging van de Vlaamsche Conferentie wel had willen vergezellen.

Deze reis naar Parijs is voor de leden der Vlaamsche Conferentie een hoogdag geweest; de woorden die gesproken werden op de verschillende ontvangsten, zijn van de allergrootste beteekenis. Het is de eerste maal dat Vlaamsche advocaten gegroepeerd in eene Vlaamsche Conferentie, als dusdanig in het buitenland worden ontvangen en verwelkomd. Dat dit eerste contact met den vreemde te Parijs gebeurde en dat het geleid heeft tot een zoo overweldigend succes, stemt al de deelnemers — en de Vlaamsche rechtswereld in het algemeen — tot zeer groote dankbaarheid voor het bestuur van de Vlaamsche Conferentie, dat het initiatief genomen heeft van dezen schitterenden uitstap en van deze heerlijke manifestatie van confraterniteit en Vlaamsche waardigheid.

Onze bijzondere dank te dezer gelegenheid gaat in de allereerste plaats naar den Voorzitter der Vlaamsche Conferentie, Mr J. Stryckers, die op merkwaardige wijze de zware taak heeft vervuld die op hem woog en waarvan de toespraken een zoo diepgevoelden toon en tevens een zoo verheven vlucht hadden; ze gaat niet minder naar den ondervoorzitter, Mr. J. Van Cuyck, die een belangrijk aandeel had genomen in de organisatie van deze heerlijke reis en aan al de leden van het bestuur die, aan de Vlaamsche Conferentie en aan de Vlaamsche juristen, een onschatbaren dienst hebben bewezen.

Reporter.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD!!!**

RECHTSPRAAK

28

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 20 September 1937.

Voorzitter : M. Jamar.

Op. Min. : M. Sartini Van den Kerckhove.

MOTIVEERING VAN BEVEL DER RAADKAMER. — UITOEFENING DER TANDGENEESKUNDE. — GEWOONTE. — HERVORMING VAN VONNIS IN BEROEP. — VOORWAARDEN WAARIN EENPARIGHEID VAN STEMMEN VEREISCHT IS.

De Raadkamer beslissende krachtens art. 130 W. van Strafvordering moet in de motieven van haar bevel niet alle rechtsbestanddeelen van het strafbaar feit vaststellen; zij bepaalt zich bij het aanstippen van de materiele feiten waarvoor betichte zich voor de rechtsprekende rechtsmacht zal te verdedigen hebben.

Alleen de rechter ten gronde dient te oordeelen of de aangehaalde feiten al of niet een gewoontemisdrijf uitmaken.

De «gewoonte» bij de uitoefening der tandgeneeskunde is gekenmerkt door de meervuldigheid der verrichte handelingen, doch niet door de meervuldigheid der behandelde personen.

Wanneer het Hof van Beroep een vonnis dat een straf uitspreekt vernietigt, de zaak tot zich trekt en op nieuw dezelfde straf aan betichte oplegt zijn de voorwaarden vereischt door art. 2 der wet van 4 September 1891 niet aanwezig en dient het Hof niet met eenparigheid van stemmen uit te spreken.

H... t/ Union des Dentistes et Stomatologistes de Belgique.

Gehoord heer Raadsheer Fauquel in zijn verslag, en op de conclusiën van den heer Sartini Van den Kerckhove, Advocaat-Generaal;

I. — Wat de voorziening aangaat gericht tegen de beschikking van 21 Januari 1936, bij hetwelk de Raadkamer der Rechtbank van eersten aanleg, eischer vóór de correctionele Rechtbank van dezen zetel heeft verwezen:

Omtrent het eerste middel : eerste deel : beweerende dat de beschikking van verwijzing de conclusiën van betichte niet heeft beantwoord, conclusiën welke er toe strekken te doen verklaren dat de zorgen, alleen aan Mevrouw M. toegediend, het gewoontemisdrijf, door art. 18 der wet van 12 Maart 1818 voorzien, niet hebben kunnen uitmaken:

En omtrent hetzelfde middel, *tweede deel* : beweerende dat de beschikking geen andere daden van onwettige uitoefening der geneeskunde aanhaalt dan de zorgen toegediend aan gezegde Mevr. M..., hetzij een plombeering, dat er dus geen vereeniging van drie daden bestaan heeft, vereischt om een gewoontemisdrijf uit te maken; dat de beschikking betichte dus vóór de correctionele rechtbank verwezen heeft hoofdens een feit dat geen misdrijf uitmaakt :

En omtrent het *tweede middel*, beweerende dat de beschikking niet vastgesteld heeft, zooals het zulks zou moeten doen hebben, dat, voor de feiten in het begin van 1932 gepleegd en vervolgd op 14 November 1935, er onderbreking van verjaring zou bestaan hebben :

Overwegende dat de aangeklaagde beschikking heeft vastgesteld dat, behalve de zorgen aan Mevr. M... toegediend, de verschillende feiten, door het onderzoek aan het licht gebracht, mogen aanschouwd worden als op onverdeelbare wijze aan elkander verbonden en de uitvoering uitmakende van één en hetzelfde strafbaar inzicht, dat de verjaring slechts is beginnen te loopen vanaf de laatste daad, hetzij in 1934;

Overwegende dat door zich alzoo uit te drukken en door ten laste van eischer, onderscheidene feiten van zorgen aan Mevrouw M... toegediend, aan te stippen, de beschikking impliciet de conclusiën van eischer heeft verworpen welke er toe strekken te doen verklaren dat een eenig feit niet volstaat om een gewoontemisdrijf uit te maken ;

Overwegende dat het de rechter ten gronde is die te oordeelen had of de aangehaalde feiten, welke, ten andere, niet noodzakelijk uit een minimum van drie moesten bestaan, een gewoontemisdrijf uitmaakten en of ze het een van het ander gescheiden waren door den termijn van verjaring;

Overwegende, inderdaad, dat, in tegenstelling met de rechtsprekende rechtsmachten, een Raadkamer, statueerende krachtens art. 130 van het Wetboek van Strafvordering, niet alle rechtsbestanddeelen van het strafbaar feit moet vaststellen;

Overwegende dat zij er zich bij bepaalt de materiele feiten aan te stippen waarover betichte zich vóór de rechtsprekende rechtsmacht, door haar aangeduid, zal te verdedigen hebben, behoudens, voor deze rechtsprekende rechtsmacht, na te gaan en op tegenspraak vast te stellen of deze feiten de bestanddeelen van de strafbare inbreuk vereenigen, en of ze niet verjaard zijn; waaruit volgt dat de middelen niet mogen aangenomen worden;

II. — Wat de voorziening aangaat gericht tegen het eindarrest van 24 Februari 1937 :

A. Voor zoover ze gericht is tegen de beslissing op de publieke vordering geveld :

Omtrent het eerste middel : schending van art. 18 der wet van 12 Maart 1818, uitgelegd door het eenig art. der wet van 27 Maart 1853, doordat bestreden arrest eischer veroordeelt, om, zonder daartoe bevoegd te zijn, gewoonlijk de geneeskunde te hebben uitgeoefend, zich steunende op het feit dat eischer, in meerder zittingen, aan een enkele persoon zorgen heeft toegediend voor één zelfde ziekte, als wanneer deze zorgen één enkele daad uitmaken en het teeken van gewoonte, vereischt om de straffen door de wet voorzien toe te passen, niet vertoonen;

Overwegende dat het aangeklaagd arrest vaststelt « dat, uit het onderzoek vóór het Hof gedaan,

blijkt dat hij (eischer), op 14 November 1935, aan den beambte, die het proces verbaal opmaakte, verklaard heeft dat hij de tandgeneeskunde heeft uitgeoefend voor twee jaren, wanneer hij op de Jean Volderslaan 29 woonde; dat hij, in November 1933, in meerdere zittingen, een tand heeft geplombeerd en twee kronen heeft geplaatst bij Mevrouw Masure, wanneer hij in de Jean Volderslaan woonde»;

Overwegende dat deze vaststellingen niet insluiten dat eischer, die bekende in de Jean Volderslaan de tandgeneeskunde te hebben uitgeoefend, er slechts aan den eenigen met name aangeduiden persoon, zorgen zou toegediend hebben; dat het middel dus in feite mist;

Dat, daarenboven, in rechte, de gewoonte, door de ingeroepene teksten bedoeld, ontbreekt, gewoonte die zich door de meervuldigheid der daden van uitoefening der kunde, en niet door de meervuldigheid der behandelde personen kenteekent;

Omtrent het tweede middel: schending van art. 140 der wet van 18 Juni 1869, gewijzigd door art. 2 der wet van 4 September 1891, doordat bestreden arrest, na het vonnis, waartegen beroep, en dat eischer veroordeelde, te niet te hebben gedaan, de zaak aan zich trekkende, tegen hem dezelfde straffen heeft uitgesproken, zonder te vermelden dat het Hof met eenparige stemmen heeft beslist:

Overwegende dat, volgens eischer, daar het Hof van Beroep, alvorens de zaak aan zich te trekken en over den grond uitspraak te doen, de beslissing van den eersten rechter vernietigd had, de betichte, die voor dat Hof verscheen daardoor zelf van alle vroegere veroordeeling vrij was, en dat aan deze, dus, geen straf kan opgelegd worden tenzij met de eenparigheid van het Hof;

Overwegende dat, luidens art. 140 der wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting, «de beslissingen genomen worden bij volstreckte meerderheid van stemmen»;

Overwegende dat, weliswaar, art. 2 der wet van 4 September 1891, van deze algemeene bepaling afwijkende, zegt dat het Hof van Beroep geen uitspraak mag doen «dan met eenparige stemmen zijner leden», hetzij «om de veroordeeling uit te spreken... indien er vonnis van vrijspraak was», hetzij om «de straffen tegen betichte uitgesproken te verzwaren»;

Maar overwegende dat het vonnis, in zake geveld, eischer niet heeft vrijgesproken, en dat de straffen, hem, na vernietiging van het vonnis, door het Hof van Beroep opgelegd, juist dezelfde zijn als deze tot dewelke hij door den eersten rechter veroordeeld was geweest;

Overwegende dat het bestreden arrest alzoo uitspraak heeft gedaan buiten de twee uitzonderlijke gevallen bij art. 2 der wet van 1891 voorzien; dat het dus niet met eenparige stemmen moest geveld worden, en dat, het door onthouding van vaststellingen dienaangaande, geen inbreuk op dit artikel heeft gepleegd;

Dat het middel niet mag aangenomen worden;

En overwegende dat bestreden beslissing geveld werd op een rechtspleging in dewelke de substan-

tiele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd, en de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn;

B. Voor zoover de voorziening gericht is tegen de beslissing op de burgerlijke vordering geveld:

Overwegende dat eischer geen enkel bijzonder middel betreffende deze beslissing inroept; dat het Hof er van ambtswege geen opwerpt;

Om deze beweegredenen:

Verwerpt de voorziening; verwijst eischer in de kosten.

29

HOF VAN BEROEP TE GENT

Burgerlijke Kamer. — 13. Maart 1937.

Voorzitter d.d.: M. Haus.

Raadsheeren: MM. de Brabandere en Smetryns.

O. M.: Eerste Advokaat Generaal Vander Moeren.

Pl.: Mrs Stals en Deroubaix (Brussel).

BEROEP (TERMIJNEN). — ART. 68 VAN HET W. v. B. RPL. — ART. 73 VAN HET W. v. B. RPL., (NIETIGHEID VAN EXPLOOT).

De termijnen van beroep loopen enkel ten voordeele van degenen die het gewezen vonnis hebben betee-kend.

De bij art. 68 van het W. van B. Rpl. voorziene formaliteiten, zijn toepasselijk op alle exploten, zoodat een betekenings-akte geldig mag afgegeven worden aan den heer Burgemeester.

Overeenkomstig het bij K. B. van 30-3-1936 gewijzigd art. 173 van het W. van B. Rpl., kan de nietigheid van een exploit niet uitgesproken worden, tenzij het bewezen is dat zij de belangen der tegenpartij schaaft.

Algem. Hypotheekkas t/ Van Poucke en anderen.

Advies van den heer Vander Moeren:

Den 7 April 1936, heeft de Koophandelsrechtbank van St Niklaas, de Naamlooze Vennootschap: Algemeene ypotheekkas, met zetel te Schaerbeek, Koninklijkestraat, 259, verantwoordelijk verklaard voor een aantal schulden jegens de heeren Van Poucke, Van Driessche en Similon.

Wanneer er tot de betekening van dit vonnis werd overgegaan, was niemand aan te treffen op het aangewezen adres der Vennootschap, vermeld in de kwaliteiten en in het vonnis van eersten aanleg, en ook door haar zelf in beroep aangeduid, als zijnde het adres van haren maatschappelijken zetel.

Diensvolgens werd het vonnis betekend aan den heer Burgemeester van Brussel en ook aan dezen van Schaerbeek, zetel der vennootschap, die de kopij der betekening aan Mr Rudl, beheerder der vennootschap, overhandigde, wat blijkt uit het schrijven van het Gemeentebestuur van Schaerbeek.

Dat de betekening haar niet in persoon werd gedaan is dus enkel en alleen aan de Algemeene Hypotheekkas te wijten, en de wijze, op dewelke ze werd gedaan heeft hare rechten op geenerlei wijze gekrenkt.

Tegen dit vonnis, beteekend den 5 Juni 1936, heeft de Vennootschap beroep ingesteld den 16 Augustus daaropvolgende, dus niet in den termijn bij het nieuwe artikel 443 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging voorzien (Besluitwet van 30 Maart 1936).

Dit beroep is laattijdig, zeggen de beroepenen, en de beroepster werpt de nietigheid op der beteekening van het vonnis a quo op grond van artikel 68 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging; omdat het visa van den heer Burgemeester niet op de afgegevene kopij was vermeld, en dat artikel 70 van hetzelfde Wetboek elke dagvaarding nietig verklaart, die niet aan de voorschriften van voornoemd artikel 68 voldoet.

Ingevolge de rechtspraak van het Hof van Verbreking, zie arrest van 26 April 1928, (1) dient onderscheid gemaakt te worden tusschen een dagvaarding en een akte van beteekening. Een dagvaarding is een uitnoodiging bij deurwaarder gedaan, om den gedagvaardden persoon bekend te maken, dat hij zich bij het Gerecht moet aanbieden.

Een beteekening is de akte van een deurwaarder, door een persoon aangesteld, om een ander persoon bekend te maken, dat een vonnis of een arrest tegen hem werd geveld; deze akte eischt niets op, en bevat ze wel een eisch, zooals bijvoorbeeld, de betaling der kosten, dat heeft, met de beteekening zelf niets te maken.

Om geldig te zijn, moeten de dagvaardingen aan al de voorwaarden beantwoorden voorzien bij artikelen 68 en 69 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging. Voor wat betreft de akten van beteekening, deze vallen onder de toepassing van artikel 1030 van hetzelfde wetboek, dat enkel en alleen toelaat hun nietigheid in te roepen in geval een substantiële formaliteit ontbreekt.

De vraag die zich nu stelt is dus te weten of ter zake, bij de beteekening, een wezenlijke rechtsvorm werd verwaarloosd. Om op die vraag te antwoorden, moet men zich afvragen of die beteekening beantwoordt aan hetgeen door den wetgever werd beoogd. Een beteekening mag, volgens de wet, gedaan worden aan den persoon en, in geval niemand te vinden is op het aangewezen adres, wordt de kopij aan den Burgemeester gegeven, die ze den belanghebbenden overhandigt.

De Algemeene Hypotheekkas bekend de kopij te hebben ontvangen van den heer Burgemeester van Schaerbeek en daarop heeft ze beroep ingesteld, maar ze heeft uit het oog verloren dat, volgens de nieuwe wet van '36, het niet meer binnen de drie maanden is, dat beroep moet aangeteekend worden, maar binnen de twee maanden.

Wat de wetgever voorschrijft om een regelmatige beteekening te doen werd dus volbracht; geen wezenlijke rechtsvorm werd miskend, en de rechten der partijen werden niet gekrenkt.

Is de beteekening van het vonnis niet aan den persoon gedaan en is het beroep te laat geschied dat alles is aan de Algemeene Hypotheekkas te wijten, en zij alleen moet er de gevolgen van dragen.

Arrest :

Overwegende dat appelante terecht doet opmerken, dat de voorgestelde exceptie van niet-ontvankelijkheid van het beroep in alle geval ongegrond moet worden verklaard, ten aanzien van de curators van het faillissement van dame C. Vermeire-De Schrijver en zoon; dat immers, de termijn van beroep slechts loopen kan ten voordeele van degenen die het gewezen vonnis hebben beteekend en dat die beteekening inzake, alleen op verzoek van geïntimeerden Van P., Van Dr. en S. is geschied, (Bioche, V° Appel, 353; Chauveau et Carré T. 3, question 1559; Fr. Verbrek. van 21-12-1881, S. 82, 422);

Overwegende dat, ingevolge de uitdrukkelijke termen van artikel 68 van het W. van B. Rpl., de daarbij voorziene formaliteiten op alle hoegenaamde exploten van toepassing zijn en niet enkel op de exploten van dagteekening; dat daaruit volgt dat deurwaarder Gilbert, die het bestreden vonnis aan beroeper heeft beteekend, het onbetwistbaar recht had het afschrift van zijn exploit aan den Burgemeester van Schaerbeek af te geven, zoodra hij ter woonst van den beteekende niemand had aangetroffen; en de gebuur de kopij geweigerd had;

Overwegende dat ongetwijfeld die deurwaarder eene missing heeft begaan wanneer hij, in het voorbeteekende bestemde afschrift, heeft vermeld dat hij hetzelfde aan den Burgemeester van Brussel had ter hand gesteld, maar dat, naar luid art. 173 van het W. van B. Rpl., zooals het werd gewijzigd door het K. B. van 30 Maart 1936, de nietigheid van een exploit niet kan worden uitgesproken tenzij het bewezen is dat zij de belangen van de tegenpartij schaadt; dat men zich vruchteloos afvraagt welk nadeel de onjuiste melding op het afschrift van het exploit aan beroeper kan berokkend hebben, dan wanneer het blijkt uit een verklaring van het gemeentebestuur van Schaerbeek dat het stuk aan haar Beheerder Rudl, op 6 Juni 1936, werd afgegeven;

Overwegende dat er derhalve dient te worden aangenomen dat het vonnis a quo op regelmatige wijze aan beroeper is beteekend geweest, in dato 5 Juni 1936, dat het hooger beroep slechts werd ingeslagen op 11 Oogst 1936, dus na het verstrijken van den daartoe verleenden termijn van 2 maanden;

Om die redenen :

Het Hof,

Gehoord in zijn eensluidend advies den heer Eerste advocaat-generaal Vander Moeren;

Gelet op de art. 2, 24, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935;

Alle tegenstrijdige besluiten als ongegrond afwijzende;

Verklaart het ingesteld hooger beroep onvanke-lijk ten opzichte van de overige geïntimeerden; veroordeelt beroeper in de helft der tot heden op het hooger beroep gevallen kosten; houdt de be-

slissing nopens de andere helft van die kosten tot aan het eindarrest, verwijst de zaak naar de terechtzitting, van 15 April 1937.

(1) Zie Pas. 1928, I, p. 143, met uitvoerig advies van den heer Prokureur-Generaal P. Leclercq.

30

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 19 Juni 1937.

Voorzitter : M. Simon.

Raadshereen : MM. Delvaux en Ooms.

Adv. Gen. : Mr De Vooght.

Pleiters : Mters J. Arts en J. Van Heurck.

WISSEL. — AANGENOMEN ZONDER PROVISIE.
— RECHTEN VAN DERDEN HOUDER.

De derde houder van een wissel handelt slechts te kwader trouw en heeft bijgevolg geen recht om de betaling te eischen van den betrokkene die den wissel aanvaard heeft, indien hij de verbintenis van den betrokkene inroept om zich te verrijken. Geen enkel rechtsbeginsel verbiedt dat de borgtocht van een wisselbrief gegeven wordt onder den vorm van een aanneming in plaats van onder den vorm van aval. Het kennis dragen van het feit dat de aannemer van den wissel dezen heeft aangenomen zonder zelf een schuld te hebben tegenover den trekker is niet afdoende indien de derde houder aan den trekker of aan den rugteekenaar de tegenwaarde van den wissel heeft verschaft.

Philippart t/ Crédit Général.

Overwegende dat appellant in den door de wet voorgeschreven vorm en ten gepasten tijde beroep heeft ingesteld tegen het vonnis op 25 Juli 1934 tusschen partijen verleend door de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen;

Dat geen grond tot onontvankelijkheid wordt voorgesteld;

Overwegende dat de eisch, ingesteld door beroepene, oorspronkelijke aanlegster, strekt tot de betaling van 32.794 frank, zijnde het gezamenlijk bedrag van meerdere wisselbrieven aangenomen door appellant;

Overwegende dat laatstgenoemde beweert niets aan den trekker verschuldigd te zijn en ondanks hij de wissels aannam, het recht te hebben de exceptie van bereidvaardigheid tegen te stellen omdat beroepene op 't oogenblik dat zij de wissels disconteerde wel wist dat deze schoorsteenpapier, circulatie effecten waren;

Overwegende dat appellant tot steun van zijn exceptie aanvoert dat beroepene herhaaldelijk den trekker der in geschil zijnde effecten, heeft aangezet tot het trekken van wissels op personen die hem niets verschuldigd waren; noch moesten verschuldigd zijn op den vervaldag, namelijk op de genaamden De Zitter-Rouchi en Cook;

Dat appellant bovendien doet gelden dat op

26 Juli 1933, beroepene aan den trekker van de de wissels een brief zond, met als bijlagen zes wissels aangenomen door De Zitter, die zij hem verzocht met zijn handteeken als trekker te bekleden, dat zij bij vermelden brief den bestemming verzocht haar te berichten of hij op den vervaldag (13 Juli 1933) den wissel van 1.000 frank had betaald, dien hij op appellant had getrokken, dat beroepene als beweegredenen van haar verzoek aangaf dat «de betaling van die reeks effecten ten zijnen laste viel»;

Overwegende dat de aangevoerde bescheiden geenszins bewijzen dat beroepene, wanneer zij de wisselbrieven waarover het geschil loopt, disconteerde, wel wist dat zij «ruiterijwissels» waren;

Dat beroepene immers beweert dat zij slechts na de aanbidding van de eerste wissels, met den werkelijken toestand bekend is geworden, dat wetende wat waarlijk was geschied, zij zich tot Teblick heeft gericht en hem tot het betalen der wissels heeft gemaand opdat zij den aannemer der wissels (appellant) niet zou moeten in rechte vervolgen;

Overwegende dat geen enkel element der zaak die bewering logenstraft;

Overwegende dat het eenvoudig kennis dragen van den aard der aanneming niet volstaat opdat de derde houder van de wisselbrieven van zijn recht op betaling beroofd wordt;

Dat de derde houder slechts te kwader trouw handelt indien hij de verbintenis van den betrokkene inroept om zich onrechtvaardig te verrijken; dat geen enkel rechtsbeginsel verbiedt dat de borgtocht van een wisselbrief gegeven wordt onder vorm van aanneming in plaats van onder vorm van aval van het wisselborgtocht;

Dat het kennis dragen van den aard der aanneming die tengevolge niet afdoende is in geval de derde houder aan den trekker of aan den rugteekenaar de tegenwaarde van den wissel heeft verschaft;

Overwegende dat appellant niet bewijst, zelfs niet meer voorwendt dat beroepene de wissels waarover het gaat, werkelijk niet heeft gedisconteerd en in overleg met den trekker ten nadeele van appellant bedrog heeft gepleegd;

Overwegende dat het trekken van wissels door Teblick op hem door beroepene aangeduide personen geenszins bewijst dat in het onderhavig geval beroepene te kwader trouw heeft gehandeld;

Dat immers dit feit niets te maken heeft met het geding waarover het Hof uitspraak moet doen;

Om deze beweegredenen :

Het Hof,

Alle verdere of strijdige besluiten als ongegrond afwijzende;

Ontvangt het beroep als regelmatig in vorm;

Verklaart het ongegrond, doet het te niet;

Bevestigt het bestreden vonnis;

Verwijst appellant in de op het hooger beroep ontstane gerechtskosten.

BALIELEVEN

HET CONGRES VAN «PAR CES MOTIFS» TE NAMEN

Bij het aandachtig lezen van het laatste nummer van «Par ces motifs», het maandblad der Franschsprekende advocaten, dat overigens in Vlaanderen kosteloos aan de belangstellenden wordt verzonden, kon ik niet weerstaan aan den drang om ook aan het congres deel te nemen, niet als lid, doch als toeschouwer.

Meester Théo Collignon, thans voorzitter van deze vereniging, en een der meest befaamde Luikeradvocaten, preciseerde immers, voor zooveel als noodig, het doel der vereniging en het leidmotief van dit congres: de verdediging van het gebruik der Fransche taal in gerechtszaken, en het ijveren om de wet op de vervlaamsching van het gerecht, gestemd in 1935, te wijzigen en zoo mogelijk ongedaan te maken.

Ik ben dan gansch alleen naar het congres getogen en heb er geluisterd naar Meester Hallet, oud-stafhouder der Balie van Gent, die zich fier verklaarde Waal te zijn, en met enthousiasme zijn laatste krachten te zullen wijden aan de verspreiding van het Fransch in gerechtszaken in Vlaanderen. Immers, riep deze strijd-lustige confrater uit, «De omwenteling en de grondwet van 1830 postuleeren de overheersching van de Fransche taal, die het ciment moet blijven vormen der Belgische eenheid, en de conditio sine qua non beteekent voor de mogelijke samenwerking tusschen Walen en Vlamingen».

Veel degelijker en verhevener zoo van toon als inhoud was de merkwaardige uiteenzetting door Meester Antonie Van Hoorrebeke, der Gentsche Balie naar voren gebracht. Hij begon met de fouten van het verleden te erkennen, verder doorredeneerende betoogde hij dat kultuur het patrimonium is eener elite, en dus ook de Vlamingen niet rechtzinnig waren, wanneer zij om zoogenaamde kultureele redenen de vervlaamsching van het gerecht eischten. Zij beoogen, verklaarde hij, de vervlaamsching van het openbaar leven en willen dat het rechtsleven een vervlaamschende opvoedende rol zou spelen... Deze Vlaamsche doelstellingen zijn glad verkeerd, ging hij verder... De rechtsbedeeling dient onderverdeeld: in straffzaken is er een openbaar belang gemoeid. Dus accoord om in Vlaanderen de straffzaken in 't Vlaamsch te zien behandelen.

De burgerlijke en handelszaken, behooren tot het privaat domein, dus dient hier de vrijheid als stelregel te worden aangenomen.

Dus is ook de huidige wetgeving slecht, vooral daar zij, met al hare moeilijkheden van vertalingen, onbevoegdheden van openbare orde, regelrecht indruischt tegen het overal waar te nemen streven naar vereenvoudiging der rechtspleging.

Besluit: De wet dient hervormd en de algemeene tweetaligheid der rechtsbedeeling over heel het land zou de oplossing brengen.

Meester Hermelincq, in een aan het bureel medegedeelden brief, noemde de wet «une loi sotte et rompant le pacte constitutionnel».

Een Naamsche confrater, Meester Guilmin, indien ik mij niet vergis liberaal volksvertegenwoordiger voor Namen, bleek zeer goed op de hoogte te zijn van de geschiedenis der Vlaamsche beweging, en van de verscheidene thans in Vlaanderen geprobeerde doel-

stellingen. Alhoewel voorstander van de afschaffing der wet, begreep hij toch het streven der Vlamingen en beging hij maar een tamelijke grove vergissing met te beweren dat benevens V.N.V. en Dinaso, enkel de katholieke Vlamingen in de bres staan voor de vernederlandsching van het openbaar leven. Het moet immers erkend dat de Vlaamsche socialisten en ook een immer grooter wordend aantal jongere liberalen volkomen hetzelfde ideaal nastreven.

Met Meester Quintin, der Brusselsche Balie, «établi depuis 40 ans à Bruxelles, mais fidèle à son patois et son folklore flamand...» kregen we wederom de gekende Brusselsche mentaliteit die in naam der vrijheid niets dan de denationalisatie der Vlamingen betracht. «Nous subissons la loi mais nous la sabotons.»

Vlaamsche confraters der Brusselsche Balie, ik hoop dat U met dezelfde hardnekkigheid uw man zult staan in omgekeerde richting.

Meester Herla, uit Verviers, haalde enkele practische voorbeelden aan waaruit bleek dat de nieuwe taalwet in het kanton Verviers, wegens de taalregeling in de kantons Eupen, Malmédy, Aubel en Limbourg, nogal aanleiding geeft tot vaudevillesque toestanden.

Om te eindigen droeg Meester Huart, katholiek Senator en Burgemeester te Namen, het verslag voor dat hij in den Senaat verdedigde ter bekämpfung van de vervlaamsching.

Bij de bespreking vroeg ik het woord. Na er eerst op gedrukt te hebben, dat ik geen lid was noch zijn kon der vereniging, doch enkel was gekomen naar Namen, vooreerst om te hooren en te zien wat de denkwijze is der confraters uit het Fransche taalgebied, en om desgevallend het Vlaamsch standpunt uiteen te zetten.

Vooreerst gaf ik als mijn meening te kennen, dat de vereniging nutteloos en gevaarlijk werk verrichtte. *Nutteloos* omdat de overgrote meerderheid der confraters uit Vlaanderen, en met hen de algemeenschap der politieke vertegenwoordiging geen wijziging der wet zal dulden, die ook maar in iets afbreuk zou doen aan haar diepingrijpende bepalingen. *Gevaarlijk* daar de vereniging, met zich te blijven steunen op de ongezonde coalitie van Walen, Brusselaars, en enkele volksvervreemden uit Vlaanderen niets anders kan dan de tegenstelling Vlaanderen-Wallonië verscherpen.

Ik heb de confraters als mijn meening te kennen gegeven dat de begrippen taalstrijd, tegemoetkoming aan de Vlamingen, een verouderde meening vertegenwoordigen vermits omzeggens heel het denkende Vlaanderen op Vlaamsch Nationaal standpunt staat, en dus de oplossing van het Nationaliteiten vraagstuk enkel een technisch vraagstuk is geworden, vermits wij de absolute eentaligheid van Wallonië erkennen, en er even zeer op staan dat de Walen hun verkeerde conceptie van Vlaanderen historische tweetaligheid opruimen, en erkennen dat ook ons gebied eentalig zijn moet in al de uitingen van het openbaar leven.

Maak U geen illusies, ging ik verder, de enkele confraters uit Vlaanderen die U hun steun toezeggen behooren meest tot de vooroorlogse generaties, opgevoed in 't Fransch, praktiseerende in 't Fransch en zich stellend, grootendeels uit traditie en maatschappelijke opvattingen, boven en buiten hun volk, ofwel zijn het enkele jongeren die meestal uit snobisme handelen, omdat volgens hen het Vlaamsch nog altijd de taal is der minderwaardigheid. In elk geval beteekenen zij in Vlaanderen weinig of niets meer.

De Brusselaars die U steunen doen het meest uit gemakzucht, wegens hun Vlaamschonkundigheid, of wegens hun haat voor al wat Vlaamsch is.

Alles te samen behooren zij tot de elementen die eens Vlaanderen in zijn ontvoeringsstrijd hebben trachten te stuiten, en die welens voor Wallonië zelf een gevaar zouden kunnen worden.

Laten wij liever Walen en Vlamingen, elk voor zijn volk hetzelfde standpunt verdedigende, ons de hand reiken, en een oplossing zoeken die de kulturele gaafheid onzer gebieden wettelijk vastlegt, en aan Brussel, zoo het noodig blijkt een statuut oplegt ingevolge hetwelk het de rol van beider hoofdstad zal vervullen en praktisch een einde zal stellen aan de ongezonde denationalisatie.

Vanwege de meeste Walen oogstte mijn uiteenzetting sympathieke instemming, en uit gesprekken welke ik naderhand met verscheidene onder hen had, bleek het hoe weinig zij zijn voorgelicht, en hoe gemakkelijk zij tot ons standpunt over te halen zijn. Er is langs dien kant van Vlaamsche zijde nuttig en noodzakelijk voorlichtingswerk te doen...

Na deze vergadering greep een druk bijgewoond banket plaats, werd een revue opgevoerd, liederen gezongen door gouverneur Bovesse, en op zeer geestige wijze de bekende «oetmoedigheid» van Meester Hennebicq geparodieerd...

J. Van Haelst.

VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

In een vorig nummer hebben wij gewezen op de zeer interessante lezing in den schoot der Conferentie gehouden door Mr. L. Craeybeckx aangaande het onderwerp «Bedenkingen over het Gezag». Daar het ons niet mogelijk was vroeger over deze lezing uit te wijden, laten wij hierna een beknopt verslag volgen over den inhoud ervan.

Spreker schetst den gemoedstoestand van het opkomend geslacht: onwilligheid tegenover het gezag, en anderzijds «weemoed om het gezag», haken naar een sterk gezag. Beide karakteristieken, hoewel schijnbaar tegenovergesteld, zijn herleidbaar tot een zelfde beginsel. De oude politiek en het daarop steunend gezag, leden schipbreuk. De vraagstukken die zich thans stellen zijn zoo gewichtig en dringend dat alleen een sterk gezag ze kan oplossen.

Genoeg holle fraseologie, zegt spreker. De tijd is aan die handelen willen. Tot het gezag mogen alleen ware leiders opstijgen. Alle politiek gesteund op materialiteit leed een eerloze failliet.

De politiek van morgen vat spreker samen: Moraliteit in plaats van materialiteit; scheppende levenswil in plaats van wetenschappelijke of pseudo-wetenschappelijke fataliteit.

Het gezag dat zulke politiek zal voeren, moet gedragen worden door moreel onberispelijken. Het volstaat niet dat de gezagvoerder niet minder amoreel zij dan de doorsnee der burgers. Morele gaafheid die afbreekt met het stoffelijkheidsmysticisme. Volstrekte persoonlijke belangloosheid en ideële onpartijdigheid in de uitoefening van het gezag, acht spreker slechts negatieve uitdrukking van de morele gaafheid. Neutraliteit bedoelt spreker niet. Een leider verloochent zijn idealen niet. Maar idealen, geweten en eerlijkheid vervloeden in elkander. Hij wil geen dorre «ismen».

In het voorbijgaan wijst hij op de onvoldoendheid van de vergoeding van politieke mandaten.

De natie mag geen offers opleggen. Voor zoo weinig, zegt hij, mogen wij niet willen dat er martelaars van het vaderland zouden zijn.

Morele gaafheid is, volgens spreker, onbestaande zonder scheppend-hervormende rechtvaardigheidsdrang. Velen verzaken dien plicht. De intellectueelen vooral ondergaan de solidariteit van hun midden, aanvaarden, zonder onderzoek, de vooroordeelen van hun milieu.

Spreker raakt ook de kwestie aan van de intellectuele geschiktheid van de leiders voor hun taak. Hij betreurt talrijke gevallen van onbevoegdheid. Hij stelt evenwel de academische opleiding niet op één lijn met de intellectuele bevoegdheid waarmede het gezag moet bekleed zijn. Hij wil de intellectueelen de wegen naar de macht breder openzetten. Hij analyseert de degradante verplichtingen die soms voortspruiten uit politieke verantwoordelijkheid.

Bij het slot van zijn betoog gaat spreker over tot een kenschetsing van de stelling van de groote sociale lagen tegenover het gezag. In de breede volkslagen: wantrouwen, daar men er, voortgaande op treurige ervaringen, verwacht dat het gezag door gemis aan moraliteit, een politiek zal voeren in het voordeel van de bezitters. Bij hem is de beoordeeling van den huidige gezagsvorm het meest gegrondvest op een vergelijking met het voorgangene bezitsgezag. Het omgekeerde bij de andere sociale lagen: teleurstelling om het teloor gaan van voordeelen, die vast zaten aan thans in den ban geslagen misbruiken. Geïnteresseerde over-waardeering enerzijds, geïnteresseerde onder-waardeering aan de andere zijde.

Niettemin duidt spreker op een gevaar: dat een nieuw konservatisme de plaats zou overnemen van het voorgangene met alle fouten en gevaren daaraan verbonden. Om dit te vermijden moeten de intellectueelen hun plicht doen.

VLAAMSCHER CONFERENTIE BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

De openingszitting der Vlaamsche Conferentie zal doorgaan op Zaterdag, 6 November aanstaande, om 17 uur.

Spreker: Mr. J. Vermeulen over: «Philips Wielant, Grondlegger der Vlaamsche Rechtswetenschap».

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr. 34. — 9 October 1937. — Mr. J. H. Kan: Schuld van een luchtvaartuig. — Mr. A. J. Marx: De nadeelen der geldboete en hare ondervanging.

TIJDSCHRIFT VOOR NOTARISSEN. — Nr. 10. — October 1937. — L. Van Bauwel: Is art. 70 der wet op de inbeslagneming van onroerende goederen toepasselijk bij beroep tegen een vonnis van waarde verklaring van het beslag?

DE GEMEENTE. — Nr. 9. — Congres der Belgische Steden en Gemeenten, Charleroi 13-14 November 1937. — De gemeenten en het gebruik der werklozen, door Henri Fuss. — De electriciteit in België, door Louis Perrot.

ECONOMISCHE TIJDINGEN. — Nr. 16. — 10 October 1937. — Beknopte beschouwing over het Cichorei-bedrijf, door Senator R. Desmedt.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr. 28. — 7 October 1937. — Chronique: Beati possidentes, par M. R. Savatier.